

Posudek magisterské diplomové práce

„*Pindarus Christianus*? Prudentiova hymnická tvorba“

Laury Pacherové

Východiskem diplomové práce Laury Pacherové bylo v sekundární literatuře se často objevující propojení římského křesťanského básníka Prudentia s řeckými lyrikem Pindarem, resp. označování jeho díla či stylu přízviskem „pindarovský“. Autorka si vzala za cíl podívat se na pozadí tohoto srovnávání a najít jeho důvody, jak v explicitních zmínkách v sekundární literatuře samotné, tak i přímo v textu Prudentiových básní. Toto téma rozhodně nepatří k jednoduchým: k jeho úspěšnému zpracování je nutná erudice v římské i řecké literatuře (kterou autorka má díky svému studiu obou klasických jazyků), vhléd do dějin vědy, alespoň základní schopnost pracovat metodami literární komparistiky, pečlivé rozlišování mezi cizími a vlastními názory a také mezi různými rovinami vědeckého diskursu (minuciózní analýza, syntetizující charakteristika, širší literárněvědné pojednání apod.).

Není tedy divu, že text nevznikal snadno, práce na něm trvala zhruba dva roky. Při řešení dílčích problémů autorka projevila vytrvalost, ochotu revidovat své názory na základě nových poznatků i na základě konzultací, jistou samostatnost v hledání metod i řešení a značnou aktivitu ve shánění i zpracovávání sekundární literatury, a to i v mimopražských a dokonce zahraničních knihovnách (zejména v Brně a ve Vídni).

Práce, kterou předkládá jako výsledek svého zkoumání, není dlouhá (67 tiskových stran i s přílohou) a má čtyři základní části. V úvodu (str. 7-21), který je možno považovat už za samostatnou kapitulu, je podrobněji nastíněno téma a východiska pro další úvahy, ve třech hlavních částech (str. 22-37, 38-48, 49-60) se autorka věnuje paralelám v konkrétních pasážích i ve stylu jednotlivých básníků, o jejichž díle pojednává. Závěr (str. 61-63) pak shrnuje výsledky dílčího zkoumání v jednotlivých kapitolách a pokouší se z odstupu odpovědět na určité základní otázky spojené s tématem. Práci doplňuje bibliografie (přes 30 položek sekundární literatury, většinou v angličtině, také v češtině, němčině, latině a francouzštině, str. 64-66) a v Příloze přehled Prudentiova díla (ovšem pouze jeho pro tuto práci relevantních částí, jak koneckonců vyplývá i z biografického přehledu na str. 22-24; str. 67).

Vzhledem k zadání Laura Pacherová na začátku své práce shromáždila soubor citací z prací sekundární literatury, které oba básníky kladou vedle sebe či naznačují paralely mezi

nimi. Tyto citace (od 16. století až po nejnovější práce) byly základem „Úvodu“: autorka je vhodně rozčlenila do dvou skupin, podle toho, jakou paralelu mezi oběma zmíněnými autory nacházejí – buď pouze obsahovou, kterou autorka zjednodušeně nazývá „sportovní metaforou“, nebo obsahově formální, shrnutou zde pod označení „pindarovský hymnus“ a jeho základní charakteristické znaky. Takto připravený materiál jí potom posloužil za základ pro tři hlavní, komparativní části. Autorka sama – na základě sekundární literatury – přišla s tezí o Horatiově možném prostřednictví mezi řeckým lyrikem a pozdním křesťanským básníkem; v každé ze tří částí se tedy věnuje jedné dvojici ze všech tří básníků. Postupuje nicméně rozdílným způsobem. Zatímco pro srovnání Pindara s Horatiem a Horatia s Prudentiem (tedy z jejího hlediska přípravné analýzy) mohla vycházet z bohaté sekundární literatury a pouze její závěry a vyslovené i nevyslovené argumenty ověřovat v básních samotných, v nejdůležitější části, pátrající po paralelách mezi Pindarem a Prudentiem, se pustila do vlastního rozboru. Je vidět, že tato druhá metoda je Lauře Pacherové výrazně bližší než proplétání se houštím názorů sekundární literatury – a jistě to není jen tím, že detailní rozbor primárních textů byl hlavní náplní řady seminářů, které absolvovala za svých studií v Bratislavě i v Praze.

Závěrečná pasáž shrnuje práci v jejím oblouku od citací v sekundární literatuře přes jejich ověřování v textu až po vlastní rozbor a na jeho základě formulované teze. Lze souhlasit s autorčíným závěrem, že se nepodařilo přesvědčivě prokázat ani jednu z navržených cest, po nichž mohlo dojít k recepci Pindarova díla u Prudentia – není možné dokázat ani přímou znalost řeckého básníka, ani zprostředkující roli Horatiovu. Poslední odstavec se pokouší zasadit práci do (snad až příliš) obecného rámce.

Vzhledem k tomu, že jsem práci po celou dobu jejího vzniku sledoval, mohl jsem své připomínky a výhrady autorce zprostředkovat už před dopsáním textu. Proto se teď omezím jen na několik dílčích připomínek:

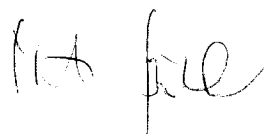
- str. 14, konec 1. a začátek 2. odstavce: nepřehledné formulace;
- str. 15: nerozumím přesně formulaci „lyrické vyjádření epického příběhu“ ani myšlence o tom, že u Homéra je „mysl epitet už otupený“;
- str. 37: nedopatření ve formulaci („vliv Horatia na Pindara“);
- str. 52, pozn. 164: odkaz takového druhu nepatří do odborné práce, navíc nemá příliš velkou argumentační ani ilustrační hodnotu, protože odkazuje na všeobecně známou myšlenku;

- str. 59, 2. odstavec: naznačená myšlenka o rozdílu v básnickém stylu Pindarově a Prudentiově je zajímavá a pro tuto práci mohla být zásadní, zasloužila by rozvedení a argumentačního podložení;
- str. 60 (nebo jinde): chybí zhodnocení výše zmíněných paralel mezi všemi třemi zkoumanými básníky, hlavně co do jejich výpovědní hodnoty pro hlavní téma celé práce;
- str. 64: pod jménem M. Cunninghama se skrývá nikoli odborná studie, ale základní souborná edice Prudentiova díla v řadě *Corpus Christianorum* (Series latina).

Práce je psána srozumitelným a vcelku plynulým slovenským jazykem, jen tu a tam čtenář klopýtne o příliš kombinovanou větnou konstrukci (např. str. 52) či chybějící čárku, zejména za vloženou větou vztažnou. Překlepy nejsou četné (viz nicméně „mčat“ místo „mlčat“ na str. 50, „spisoveteľov“ místo „spisovateľov“ na str. 61), na několika místech (str. 7, 8, 14, 43, 21, 64) došlo k drobným technickým problémům při tisku.

Závěrem: Jako vedoucí práce mohu říct, že za dlouhou dobu potýkání se s tímto nesnadným tématem se autorka mnoho naučila. Z toho důvodu, a také proto, že text splňuje veškeré nutné náležitosti, její diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ohodnotit jako **velmi dobrou**.

V Praze dne 8. 9. 2010

Mgr. Martin Bažil, PhD.